بسم الله الرحمن الرحيم

ސިވިލް ކޯޓު
މާލެ
ދިވެހިރާއްޖެ

ޝަރީޢަތް ނިމުނުގޮތް

ޤަޟިއްޔާ ނަންބަރު: 3341/Cv-C/2020

ޤަޟިއްޔާގެ ބާވަތް: އިހުމާލުގެ ސަބަބުން ލިބޭ ގެއްލުމުގެ ބަދަލާއި، މަދަނީ ހުކޫމަތުގެ ދަށުން ބަދަލު ނަގައި ދިނުމަށް ހުށަހަޅާ މައްސަލަ

މައްސަލަ އައިގޮތުގެ ބަޔާން: މައްސަލަ ހުށަހަޅާ ފޯމުން

ދައުވާކުރާ ފަރާތް: އަލިރަވާސާ ކޮންސްޓްރަކްޝަން އެންޑް ކާޕެންޓްރީ ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑް (C-0206/1997)

ދައުވާލިބޭ ފަރާތް: މުޙައްމަދު އަޙްމަދު ދީދީ (ވާދީ ހާރޑްވެއަރ) މ. ވާދީރޯސް / މާލެ (A034858)

ހުށަހެޅުނު ތާރީޚް
07ރަބީޢުލްއާޚިރު1443
22 ނޮވެމްބަރު 2020

ނިމުނު ތާރީޚް
09 ޛުލްޤަޢިދާ 1443
09 ޖޫން 2022

ދައުވާގެ ހުލާސާ

މިއީ، އަލިހަވާސާ ކޮންސްޓްރަކްޝަން އެންޑް ޓްރޭޑިންގ ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑް އިން ވާދީ ހާޑްވެއަރ 1 ގެ އެދުމުގެ މަތިން ހަދައިދީފައިވާ 450 ދުވަހުގެ ސިޓީގެ އަތްގަނޑުގެ އަދަދާ -/112,500ރ. (އެއްލައްކަ ބާރަހާސް ފަސްސަތޭކަ ރުފިޔާ) ހޯދުމަށް ދައުވާކުރާ ފަރާތުގެ ނަންބަރު 88/2009/ACC (25 މޭ 2009) ގެ އިންވޮއިސް ފެކްޓަރިންގ އިންވޮއިސްއަށް ފައިސާ ދެއްކުމަށް ދީފައިވާ ގެރެންޓީ ފައިސާ ލިބިފައި ނުވުމުން އެވަގުތު ފަރާތުމެން ފައިސާ ހޯދުމަށް ގުޅުމުގެ އިޤްރާރުވެފައި ނުވާތީ، ދ. ވާދީގޯސް / މާލެ، މުޙައްމަދު އަޙްމަދު ދީދީ (ދ.ރ.ކާޑު: A034858) އަށް ފައިސާދީފައިވާ އިންވޮއިސްގެ މުއްދަތު ހަމަވި ތާރީހު ކަމަށްވާ 1 ޖަނަވަރީ 2018 އާއި ހަމައަށް ގެއްލުމުގެ ބަދަލުގެ ގޮތުގައި ދުވަހުން ދުވަހަށް އިންވޮއިސްގައި ބަޔާންކުރެވިފައިވާ މުޅި ޖުމުލައިގެ 0·5% އަދަދާ 1,654,256/25ރ. (އެއްމިލިއަން ހަލައްކަ ފަންސާސްހަތަރުހާސް ދުއިސައްތަ ފަންސާސް ހަރުފިޔާ ފަންސަވީސްލާރި) އާއިއެކު މުޅިޖުމްލަ 1,766,756/25ރ. (އެއްމިލިއަން ހަތްލައްކަ ފަސްދޮޅަސްހަހާސް ހަތްސަތޭކަ ފަންސާސް ހަރުފިޔާ ފަންސަވީސްލާރި) މުޙައްމަދު އަޙްމަދު ދީދީ (ވާދީ ހާޑްވެއަރ 1) ގެ ކިބައިން ހޯދުމަށްއެދި އަލިހަވާސާ ކޮންސްޓްރަކްޝަން އެންޑް ޓްރޭޑިންގ ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑް އިން ދައުވާކޮށް ހުށަހަޅުމުން ބެލުނު މައްސަލައެކެވެ.

ޝަރީޢަތުން ނިންމާގޮތް

1- އަލިހަވާސާ ކޮންސްޓްރަކްޝަން އެންޑް ޓްރޭޑިންގ ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑް އިން ވާދީ ހާޑްވެއަރ 1 ގެ އެދުމުގެ މަތިން ހަދައިދީފައިވާ 450 ދުވަހުގެ ސިޓީގެ އަތްގަނޑުގެ އަދަދާ -/112,500ރ. (އެއްލައްކަ ބާރަހާސް ފަސްސަތޭކަ ރުފިޔާ) ހޯދުމަށް ދައުވާކުރާ ފަރާތުގެ ނަންބަރު 88/2009/ACC (25 މޭ 2009) ގެ އިންވޮއިސް އިން ހޯދުމަށް އެދިފައިވާތީ؛

1·1- އިންވޮއިސްގައި ބުނާ އަދަދާ -/112,500ރ. (އެއްލައްކަ ބާރަހާސް ފަސްސަތޭކަ ރުފިޔާ) އާއި، އިންވޮއިސްގައި ބުނާ ފައިސާ ދައްކަންޖެހޭ އިންވޮއިސްގެ މުއްދަތު ހަމަވި ތާރީހު ކަމަށްވާ 1 ޖަނަވަރީ 2018 އާއި ހަމައަށް ގެއްލުމުގެ ބަދަލުގެ ގޮތުގައި ދުވަހުން ދުވަހަށް އިންވޮއިސްގައި ބަޔާންކުރެވިފައިވާ މުޅި ޖުމުލައިގެ 0·5% އަދަދާ 1,654,256/25ރ. (އެއްމިލިއަން ހަލައްކަ ފަންސާސްހަތަރުހާސް ދުއިސައްތަ ފަންސާސް ހަރުފިޔާ ފަންސަވީސްލާރި) އާއިއެކު ޖުމްލަ 1,766,756/25ރ. (އެއްމިލިއަން ހަތްލައްކަ ފަސްދޮޅަސްހަހާސް ހަތްސަތޭކަ ފަންސާސް ހަރުފިޔާ ފަންސަވީސްލާރި) މުޙައްމަދު އަޙްމަދު ދީދީ (ވާދީ ހާޑްވެއަރ 1) ގެ ކިބައިން ހޯދުމަށްއެދި އަލިހަވާސާ ކޮންސްޓްރަކްޝަން އެންޑް ޓްރޭޑިންގ ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑް އިން ދައުވާކޮށް ހުށަހަޅާފައިވާ ވެފައި

1.2- މިދަޢުވާއާ ގުޅިގެން ދަޢުވާކުރާ ފަރާތުން ހުށަހަޅާފައިވާ ހުއްޖަތްތަކަކީ؛

1.2.1- އަރިހަވާސާ ކޮންސްޓްރަކްޝަން އެންޑް ކާޕެންޓްރީ ލިމިޓެޑް ގެ ނަންބަރު: 88/2009/ACC (25 މެއި 2009) އިންވޮއިސްގެ ކޮޕީ.

1.2.2- އަރިހަވާސާ ކޮންސްޓްރަކްޝަން އެންޑް ކާޕެންޓްރީ ލިމިޓެޑް ގެ ނަންބަރު: ACC/2016/19 (14 އޮކްޓޫބަރު 216) ގެ ސިޓީގެ ކޮޕީ.

1.2.3- ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު: 1107/Cv-C/2018 ޤަޟިއްޔާގެ ޙުކުމުގެ ކޮޕީ.

1.2.4- ޝަފަހީ ހެކިއެއްގެ ގޮތުގައި ނިޒާރު އަޙްމަދު ދޫޖެގަން، ނިއާ / ޏ. ފުވައްމުލައް ހުށަހަޅާފައި ވެއެވެ.

2- މި ދަޢުވާއަށް ދަޢުވާލިބޭ ފަރާތުން ޖަވާބުދާރީވުމުން ބުނެފައިވިޔަސް، މިއީ މިމައްސަލަ ސިވިލް ކޯޓަށް ހުށަހަޅައިގެން ކުރިއަށް ގެންދާ 06 ވަނަ ފަހަރު ކަމަށްވާއިރު، ދަޢުވާލިބޭ މުޙައްމަދު އަޙްމަދު ދީދީގެ ނަމުގައި ރަޖިސްޓްރީކޮށް ވާދީ ހާޑްވެއަރގެ ނަމުގައި އެއްވެސް އިތުރުގައި ފިހާރައެއް ހިންގާފައި ނުވާން ކަމަށާއި، މި ޤަޟިއްޔާގައި ދަޢުވާކުރާ ފަރާތަށް ދަޢުވާލިބޭ ފަރާތުން ފައިސާ ދައްކަންޖެހޭކަން ސާބިތު ނުވާކަމަށް ކަނޑައަޅުއްވާ ޙުކުމް ކުރައްވާ މައްސަލަ ނިންމައި ދިނުމަށް އެދޭކަމަށެވެ.

2.1- ދަޢުވާލިބޭ ފަރާތުން ދަޢުވާއަށް އިންކާރުކޮށް، ދިފާޢުކުރުމަށް ހުށަހެޅުއްވުމުގައި ހުށަހަޅާފައިވާ ހުއްޖަތްތަކަކީ؛

2.1.1- މޯލްޑިވްސް ޕޮލިސް ސަރވިސްގެ ކޭސް ނަންބަރު: LC-2014/07474 މައްސަލަ ނިމުނުގޮތުގެ ކޮޕީ.

2.1.2- ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު: 2343/Cv-C/2019 ޤަޟިއްޔާގެ ޙުކުމުގެ ކޮޕީ.

2.1.3- ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު: 2017/658 މި ދަރަނި ސާބިތުވެއްޖެ ލިޔުމުގެ ކޮޕީ.

3- މި މައްސަލައިގައި ހުށަހަޅާފައިވާ ބަޔާންތަކާއި ލިޔުންތަކާއި ޝަރީޢަތުން ބެލިއިރު އަންނަނިވި ކަންކަން ފާހަގަ ކުރެވެއެވެ.

(ހ) ފުރަތަމަ ކަމަކީ؛ މުޙައްމަދު އަޙްމަދުދީދީ (ވާދީ ހާޑްވެއަރ) ގެ ރިބައިން ކޮމުވަން އެދިފައިވާ ފައިސާއަށް އިންކާރުކޮށް، މުޙައްމަދު އަޙްމަދުދީދީގެ ފަރާތުން ދިފާޢު ބުނެފައިވިޔަސް، ދަޢުވާކުރާ އަރިހަވާސާ ކޮންސްޓްރަކްޝަން އެންޑް ކާޕެންޓްރީ ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑްގެ ނަންބަރު: 88/2009/ACC (25 މެއި 2009) އިންވޮއިސްގައި ބުނާ މަސައްކަތް ދަޢުވާލިބޭ ފަރާތުން ކުރުވާފައިވާ މަސައްކަތެއްކަމުގައި ނުނިންމާކަމަށް، އާދައި ބުނާ 450 ފޫޓުގެ ހަރުގަނޑެއް މުޙައްމަދު އަޙްމަދުދީދީއަށް ނުވަތަ މުޙައްމަދު އަޙްމަދުދީދީގެ މަސްލަހަތަށް ހިފަން އެއްބަސް

ތަނަކަށް ލިބިފައި ނުވާކަމަށާއި، އަދި ދަޢުވާކުރާ ފަރާތުގެ އިންވޮއިސް އާއި އާގައި ބުނާ ފައިސާ ނުލިބިގެން ޝަކުވާކުރުމާ ދަޢުވާކުރާ ފަރާތުގެ ނަންބަރު: ACC/2016/19 (14 އޮކްޓޯބަރ 216) ގެ ސިޓީ ދަޢުވާލިބޭ ފަރާތަށް ލިބިފައި ނުވާކަމަށް ބުނާ ބުނުމުގެ މައްޗަށެވެ.

(ށ) ދެވަނަ ކަމަކީ؛ ދަޢުވާކުރާ ފަރާތުން ރިޕޯޓު ހުށަހަޅާފައިވާ ދެ ލިޔުމުން ދަޢުވާލިބޭ ފަރާތުން އިންކާރު ކުރުމުންވެސް، ދަޢުވާކުރާ ފަރާތާއި މަސައްކަތް ބަޔާނުކުރި ކަމުގެ ލިޔުމެއް، އަދި ޝަކުވާކުރުމާ އިންވޮއިސް އާއި ފައިސާ ނުދައްކައިގެން ޝަކުވާކުރި ލިޔުން ދަޢުވާލިބޭ ފަރާތަށް ލިބުނުކަމުގެ ދަޢުވާލިބޭ ފަރާތުގެ ތައްގަނޑެއް ނުޖެހުމާއި، އަދި ދަޢުވާލިބޭ ފަރާތުން ޖަވާބުގައި ހަތަރުގަނޑު ބަޔާންކޮށްފައިވާ މުޢާމަލާތު އަބްދުލްމަޖީދު ދިރިގެ މަސްއޫލުކަމާ ހިމެނޭ ކޮންޓްރެކްޓެއްގައި ކޮށްފައިވާ ދަޢުވާކުރާ ފަރާތަށް ބަޔާންކުރެވިފައި ނުވާތީ ބަޔާންކޮށްދިނުމަށް ދަލީލުން ހުރި ގޮތުގައި ބަލައި ނުގަނެވޭނެކަމެވެ.

(ނ) ތިންވަނަ ކަމަކީ؛ ދަޢުވާ ސާބިތު ކުރުމަށް ސަފުހި ހުށަހެޅި ޖަވާބުގައި ހުށަހަޅާފައިވާ ޏ. ފުވައްމުލައް / ދިރިގަން، ނަމާ ނިޒާރު އަބްދުލްމަޖީދުގެ ހިޔާ ބަރާމާ ދަޢުވާލިބޭ ފަރާތުން އިންކާރުކުރަނީ އެފަރާތުގެ ހިޔާސް ބަލައި ނުގަނެވޭނެކަމަށް ބުނާ ދަޢުވާއާއި ވާހަކަތަކަށް ބެލުމުން، ނިޒާރު އަބްދުލްމަޖީދު ވަނީ ފޯރމަން 1 ގައި އަދާކުރި ވަޒީފާއިން 23 މާރިޗް 2014 ގައި ވަކިކޮށްފައި ވާކަމާއި، ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު: 2343/Cv-C/2019 ހުކުމްގައި 12,949,774/41ރ. (ބާރަމިލިއަން ނުވަސަތޭކަ ސާޅީސްނުވަހާސް ހަތްސަތޭކަ ހަތްދިހަ ހަތަރު ރުފިޔާ ސާޅީސް އެއްލާރި) ނިޒާރު އަބްދުލްމަޖީދުގެ ފަރާތުން ވަނީ ޤަރުޟެއްގެ ގޮތުން އަނބު ދައްކަންޖެހޭ ކަމަށް ހުކުމްކުރެވިފައި ވެފައި، މުޙައްމަދު އަބްދުލްމަޖީދު ދިރިގެ އާއި ނިޒާރު އަބްދުލްމަޖީދު އާއި ދެމެދު ދުރާލާ ވެވިފައިވާ އެއްބަސްވުމެއް ސާބިތުވާތީ މިމައްސަލަ ސާބިތުކުރުމަށް ނިޒާރު އަބްދުލްމަޖީދު ދިރިގެ ބަޔާނެއް ބަލައި ނުގަނެވޭނެކަން ފާހަގަކުރެވޭތީއެވެ.

(ރ) ހަތަރުވަނަ ކަމަކީ؛ ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު: 1536/Cv-C/2017 ޤަޟިއްޔާގައި 13 ނޮވެމްބަރ 2017 އިން ފެށިގެން 30 ދުވަހުގެ ތެރޭގައި މިމައްސަލައިގެ ދަޢުވާކުރާ އަލިރާސާ ކޮންސްޓްރަކްޝަން އެންޑް ޓްރޭޑިންގ ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑްގެ ފަރާތުން 787,125/05ރ. (ހަތްސަތޭކަ އަށްޑިހަ ހަތްހާސް އެއްސަތޭކަ ފަންސަވީސް ރުފިޔާ ފަސް ލާރި) މިމައްސަލައިގެ ދަޢުވާލިބޭ މުޙައްމަދު އަބްދުލްމަޖީދު ދިރިގެ އަށް ދައްކަންޖެހޭކަމަށް ހުކުމްކޮށް ދީފައި ސާބިތުވެފައި ވާކަމެވެ.

(ބ) ފަސްވަނަ ކަމަކީ؛ އާއްމު އުސޫލެއްގެ ގޮތުން މަދަނީ ދަޢުވާތައް ސާބިތުކުރުމުގެ ބުރަ (onus probandi) އުފުލަންވީ ދަޢުވާކުރާ ފަރާތުގެ މަސްއޫލިއްޔަތެއްކަމާއި، މި މައްސަލާގައި ދަޢުވާކުރާ ފަރާތަކީ ހަމައެކަނި ދަޢުވާ ކޯޓަށް ހުށަހަޅާ ފަރާތް ނޫންކަމާއި، އޭގެ އިތުރުން ދަޢުވާ ރައްދުވާ ފަރާތުން ދަޢުވާގެ ދިފާޢުގައި ދަޢުވާ ސާބިތު ކުރުމަކީ އެފަރާތުގެ މަސްއޫލިއްޔަތެއް ކަމާއި، އެހެންކަމުން ދަޢުވާއާއެކު އެއްގޮތަށް ޙާޟިރުވާ ކުރިމަތިލާ ކުރުމުގެ "ދަފްޢު" (plea) ސާބިތުކުރުމުގެ ބުރައާ އުފުލަންޖެހޭ ފަރާތަކީ، އެ ދަފްޢު ކުރާ ފަރާތްކަމަށް ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު: 2010/SA-A/02 (އަބްދުލްމަޖީދު ނާސިރު ވ މުޙައްމަދު ޝިހާބު) ކަނޑައަޅުއްވާފައިވޭ،

މި ދައުވާ ސާބިތުކޮށް ދިނުމަށް ދައުވާކުރާ އަލިހަވާސާ ކޮންސްޓްރަކްޝަން އެންޑް ކާޕެންޓްރީ ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑްގެ ފަރާތުން އުފުލަންޖެހޭ މަސްއޫލިއްޔަތު ފުރިހަމަކޮށްފައި ނުވާތީއެވެ.

ޙުކުމް

ދެންފަހެ، އިސްވެ ބަޔާންކުރެވިފައިވާ ކަންތައްތައް އެގޮތުގައި ހުރުމުން، އަލިހަވާސާ ކޮންސްޓްރަކްޝަން އެންޑް ކާޕެންޓްރީ ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑްގެ ފަރާތުން ކޮށްފައިވާ މިދައުވާ ސާބިތުކޮށް ދެވިފައި ނުވާތީ، މިދައުވާގައި ހޯދަން އެދިފައިވާ އެކު ޖުމްލަ 1,766,756/25ރ. (އެއްމިލިއަން ހަތްލައްކަ ފަސްދޮޅަސްހަހާސް ހަތްސަތޭކަ ފަންސާސް ހަރުފިޔާ ފަންސަވީސްލާރި) އަދި ދައުވާލިބޭ މުޙައްމަދު އަޙްމަދު ދީދީ (ވާދީ ހާޑްވެއަރ) ގެ ފަރާތުން އަލިހަވާސާ ކޮންސްޓްރަކްޝަން އެންޑް ކާޕެންޓްރީ ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑަށް ދޭންޖެހޭ ފައިސާއެއްކަން ސާބިތު ނުވާކަމަށް ކަނޑައަޅައި ޙުކުމްކޮށްފީމެވެ.

މިޤަޟިއްޔާ ބަލައި ޙުކުމްކުރީ

ސިވިލް ކޯޓު
މާލެ، ދިވެހިރާއްޖެ

އަޙްމަދު އިބްރާހީމް އިސްމާޢީލް
ޤާޟީ